

udvalget havde delt de Spørgsmaal, der vare overladte det at undersøge, i tre forskellige Spørgsmaal. Disse refererede jeg og tog dem i den Orden, hvori de ere opstillede i Beretningen. Nu kan der jo tvistes om, hvorvidt jeg ikke skulde have begyndt ved den anden Ende af dem; men det synes dog ret ligegyldigt. Det var dog kun naturligt at begynde med det, som omtales først i Beretningen, og det var Spørgsmaalet, om Materialerne, Bræderne have været kontraktmæssige. Og naar jeg begyndte med at omtale Materialerne, var det ret naturligt at minde om, at med Hensyn til dem var der nogle Bræder, som under Forhandlingerne i Tinget spillede en vis Rolle. Men dermed var der ikke sagt noget om, at det skulde være det vigtigste, det centrale, det, som ogsaa det ærede Medlem selv havde anset for det vigtigste. Jeg skal da ikke nægte, at selve dette, at det ærede Medlem i Gaar i sin Tale tillagde den Side af Sagen den Betydning, at han mente, at jeg urigtigt havde opfattet, hvad der var det centrale i Sagen, paa nogen Maade giver mig Ret i, hvad jeg ikke har sagt, men nu kunde have Lyst til at sige, nemlig det, at ved det ærede Medlems Udtalelser ved første Behandling var det faktisk saaledes, at Bræderne vare det vigtigste. Der var andre Medlemmer, som da talte mere om Sagen og navnlig om en anden Side af den, om den, som er opført som det vigtigste Punkt i Beretningen. Men jeg lægger mindre Vægt derpaa og skulde ikke være kommen ind derpaa, hvis ikke det ærede Medlem ved sine Udtalelser syntes at søge at give en Karakteristik af min Fremstilling af Sagen, som absolut er uberegtiget. Jeg har kun fulgt den i selve Beretningen fulgte Fremstillingsform, intet som helst andet.

Jeg vil dernæst gøre nogle Bemærkninger i Anledning af den højtærede Justitsministers Udtalelser. Hvilken Vægt man vil tillægge Snedkerstrejlkens Indflydelse paa Arbejdets Forsinkelse, dertil har Underudvalget ikke villet tage Stilling, og det have vi ikke skrevet noget som helst om. Jeg har kun i min Omtale af Sagen gjort den Bemærkning, fordi jeg vidste, det var blevet nævnt, vist ogsaa af den højtærede Justitsminister, og jeg derfor har ment ogsaa at burde gøre Tinget opmærksom paa, at der hverken til Justitsministeriet eller den tilsynsførende Arkitekt er indgaaet nogen Skrivelse, der altsaa indeholdt, hvad der er Coutume i alle Kontrakter, nemlig det juridiske Moment,

som skulde berettigede til at undlade at kræve Dagbøder. Hvor megen Vægt, hvilken Betydning man vil tillægge det, at Aktieselskabets ledende Mand, Oscar Køhler, afgik ved Døden endnu længe, før Arbejdet var fuldført, er ogsaa et Spørgsmaal, som selvfølgelig kan og bør være Genstand for Overvejelse og Diskussion. Jeg skal dog ikke udtale mig videre om, hvilket Hensyn der i saa Henseende med Rette bør tages ved Ikendelse af Dagbøder. Men naar jeg ogsaa paa min Kollegas Vegne noget stærkt understregede det efter vor Mening ønskelige i, at man holder sig til Kontraktens Bestemmelser, hvor man juridisk har Lov til det, var det navnlig ud fra de Betragtninger, som ogsaa det ærede Medlem, der havde Ordet lige før mig, har gjort gældende ved Finanslovens første Behandling, at det sikkert for en saadan Anstalt har en overordentlig stor Betydning, at den fra første Færd møder Velvillie hos den paagældende Egnens Befolkning. Det er en Opfattelse, der ikke alene er bleven gjort gældende af det ærede Medlem ved Finanslovens første Behandling, men det er ogsaa en Opfattelse, som jeg efter de Forhandlinger, jeg baade i forrige og denne Rigsdagssamling har haft Lejlighed til at føre med Overværgeraadets Formand, ved, at Overværgeraadets Formand tillægger overordentlig stor Betydning. Men nu er det noget af det, som det ærede Medlem for Holbæk Amts 4de Valgkreds (Krabbe) og jeg havde Lejlighed til at erfare under vor Besigtigelse af Ejendommen derovre, at det vilde gøre et daarligt Indtryk paa Egnens Befolkning, hvis man er for lemfældig med Dagbøderne, saa selv om det synes at være meget haardhændet overfor Aktieselskabet at være streng paa dette Punkt, saa henstiller jeg alligevel — jeg tror, at jeg ogsaa kan gøre det paa det ærede Medlem for Kalundborgs (Krabbes) Vegne uden dog at have haft Lejlighed til at forhandle med ham om det —, at den højtærede Justitsminister i sin Afgørelse af Sagen ogsaa vil tage den Side af Sagen under Overvejelse: hvilket Indtryk det vil gøre paa den paagældende Egn, hvis man er lemfældig overfor Aktieselskabet. Det turde være klogt og formaalstjenligt i dette Tilfælde at være lidt haardhændet, selv om det kan gøre lidt ondt i Øjeblikket.

Jeg ønsker tillige i denne Forbindelse at gøre opmærksom paa, at hvad der er sagt af mig dels i Gaar og dels ogsaa her i Dag angaaende dette Spørgsmaal med Hensyn til Dagbøderne, ikke er sagt paa